

DEN SPROGPOLITISKE KRONIK

Den japanske udfordring

Karen E. Bjerre

Cand.mag. i japansk og historie.
Fuldmægtig ved Japan Centret på
Handelshøjskolen i København.

... tre japanske turister med kameraer på maven ser forundrede på en dyster stensarkofag. De bliver enige om, at det er en tissekumme, men inden de når at forrette deres nødtørft, rejser selveste Dracula fra Egeskov sig fra sarkofagen. Japanerne udbryder med gendelsens glæde: Aha ... Andersen!

En reklame fra det danske sommerland 1995. Hvilken kommerciel virkning den har, skal være usagt her, men den bruger som virkemidler nogle af de stereotyper, som vi alle bevidst eller ubevidst har dannet os af japanerne som befolkningsgruppe: kameraer og et minimalt kendskab til Danmark. På den anden side provokerer reklamen alle, der har beskæftiget sig mere dybtgående med Japan. Man tænker umiddelbart: „*det er da for plat, vi må da være kommet videre i disse internationale tider*“.

Og vi er kommet videre!

I Danmark har studiet af Japan og japansk ved de højere læreanstalter snart 40 år på bagen. Først på Københavns Universitet på det daværende Østasiatisk Institut nu kaldet Asien Instituttet. Siden har Århus Universitet etableret et Østasiatisk Institut og derudover et områdestudium. Handelshøjskolen i København er det nyeste skud på stammen med en integreret uddannelse i erhvervsøkonomi og japansk sprog og kultur (JAPØK). Af institutioner med korterevarende uddannelser og kurser i japansk kan nævnes Niels Brocks Business College, Studieskolen i København og VUC Greve. I gymnasieskolen udbyder fire gymnasier japansk og giver dermed eleverne mulighed for tidligt at udvide deres kendskab til Japan.

Japansk på gymnasialt niveau blev introduceret i 1986 på Århus Statsgymnasium, siden på Rungsted Gymnasium, Vordingborg Gymnasium og HF og på Mulernes Legatskole i Odense. Med gymnasierrevisionen i 1993 blev japansk gjort til et normalfag i gymnasiets fagrække af mulige begynder-sprog. I 1995 har japansk samtidig fået status som normalfag i HF-bekendtgørelsen. Opmærksomheden over for udviklingen af faget er desuden blevet styrket med foreningen „Japansk i Skolen“.

Interessen for japansk i gymnasiet har været så stor, at der i flere år har været oprettet højniveau hold, og der har været en produktion af studenter med højniveau i japansk. Det ser dog ud til at der på det seneste er sket et markant fald i søgningen. I skoleåret 1995/96 er der kun ét sted (Vordingborg) oprettet japansk på både obligatorisk- og højniveau, de øvrige gymnasier opretter ikke begynderhold (to steder dog højniveauhold). Antallet af klasser er faldet fra det maksimale antal 12 til 8, og elevtallet fra ca. 120 til ca. 60. Japansk-lærerforeningen har set skriften på væggen og har iværksat en hasteundersøgelse for at finde årsagen til afmatningen. Viser det sig, at der ikke fortsat er elevgrundlag til at fortsætte japansk, vil det ikke kun berøre de fire gymnasier, men også kunne mærkes højere oppe i uddannelsessystemet.

Forankringen af japansk i gymnasiet har netop gjort det muligt for JAPØK uddannelsen på Handelshøjskolen at basere 1.-års japanskundervisningen på et højere trin end det almindelige

begynderniveau. Ét af kravene til ansøgerne er kendskab svarende til japansk højniveau i gymnasiet. Ansøgere, der ikke opfylder dette krav, og de er de fleste, kan dog optages på et et-årigt propædeutisk kursus på Asien Institut, KU, og derefter påbegynde uddannelsen. Ansøgere med sprogkundskaber erhvervet uden for det danske uddannelsessystem har mulighed for at blive optaget igennem en sprogtest i forbindelse med ansøgning om optagelse.

日本語

„Japansk sprog“

JAPØK uddannelsen (bachelor og master) kombinerer 5 fagblokke: komparativ samfundsanalyse, international erhvervsøkonomi, kommunikation, japansk og engelsk. Uddannelsen bygger på integrationstanken, således at fagene indbyrdes understøtter hinanden. Målet er, at uddannelsen skal give en bred erhvervsøkonomisk viden, indsigt i østasiatiske forhold kombineret med en praktisk anvendelig færdighed i japansk. For at nå dette mål har underviserne måttet udvikle et nyt koncept for deres undervisningsmateriale, som er tilpasset de øvrige fagblokke. Samtidig har det vist sig, at de studerendes sproglige niveauer i japansk er så varierede, at en vis grad af differentiering i undervisningen er nødvendig. Til at understøtte klasseundervisningen i japansk tekst og konversation tilbydes de studerende timer i japansk TV, hvor japanske TV-satellit

udsendelser gennemarbejdes, video-bånd med aktuelle TV-udsendelser kan lånes med hjem, og der er adgang til at arbejde med japansksprogede tekstbehandlingsprogrammer samt - i nær fremtid - multimedie-sprogindlæringsprogrammer.

Uddannelsen har løbende igennem de første 3 år måttet justere mål og midler, men man er nu ved at have fundet det rette startniveau for sprogundervisningen. Det har bl.a. medført en stramning af kravet på 1. års eksamen (stopprøven). Dette har været nødvendigt for at gøre det muligt at opnå et acceptabelt niveau hos bachelorerne og senere kandidaterne. De første bachelorer blev færdige i sommeren 95, og flere har fået ansættelse i det firma, de skrev 3. års projekt hos.

Søgningen til JAPØK har svinget lidt under hundrede, hvilket må siges at

være godt for en ny uddannelse, som optager ca. 30 studerende om året. Den vigende tilgang til gymnasiet har således ikke vist sig her. Med mindre japansk i gymnasiet får fornyet tilgang, vil der om få år være så få studenter med japansk på eksamensbeviset, at JAPØK uddannelsen ikke længere vil kunne kræve japansk på højniveau som adgangskrav. Det vil betyde at sprogundervisningen må starte på begynderniveau, og at kandidaternes niveau følgelig bliver lavere.

Forsvinder japansk fra gymnasiet vil gymnasieskolen ikke alene miste en nyskabelse, men også en „eye opener“, som japansk også er for de elever, som ikke fortsætter deres japanske studier; en „eye opener“ som kan være medvirkende til, at vi undgår reklamer så banale som den med de tre japanere på Egeskov Slot.

	a	i	u	e	o	n		a	i	u	e	o	n
	あ	い	う	え	お			ア	イ	ウ	エ	オ	
k	か	き	く	け	こ			カ	キ	ク	ケ	コ	
s	さ	し	す	せ	そ			サ	シ	ス	セ	ソ	
t	た	ち	つ	て	と			タ	チ	ツ	テ	ト	
n	な	に	ぬ	ね	の			ナ	ニ	ヌ	ネ	ノ	
h	は	ひ	ふ	へ	ほ			ハ	ヒ	フ	ヘ	ホ	
m	ま	み	む	め	も			マ	ミ	ム	メ	モ	
y	や		ゆ		よ			ヤ		ユ		ヨ	
r	ら	り	る	れ	ろ			ラ	リ	ル	レ	ロ	
w	わ				を	ん	w	ワ				ヲ	ン

Hiragana

Katakana